

სისტემური რისკის გავლენა ფინანსურ სტაბილურობაზე:
გლობალური ფინანსური კრიზისისა და კოვიდ პანდემიის მაგალითზე
საქართველოში

ნათია ქარდავა

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის,
ტექნოლოგიებისა და განათლების ფაკულტეტზე ბიზნესის ადმინისტრირების
მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

პროგრამა: ბიზნესის ადმინისტრირება: საბანკო და საფინანსო საქმე

სამეცნიერო ხელმძღვანელი: მაია მელიქიძე, მოწვეული ლექტორი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2023

განაცხადი

როგორც წარდგენილი ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

ნათია ქარდავა /

ნ. ქარდავა

18.06.2023

აბსტრაქტი

სამაგისტრო ნაშრომი მიზნად ისახავს გაანალიზოს სისტემური რისკის გავლენა ფინანსურ სტაბილურობაზე, რომელიც ფოკუსირებულია ორ მთავარ მოვლენაზე: 2008 წლის გლობალურ ფინანსურ კრიზისზე და COVID-19 პანდემიაზე, განსაკუთრებული აქცენტით საქართველოს მაგალითზე. კვლევა მოიცავს პოლიტიკის შემქმნელებისა და ფინანსური მარეგულირებლების პოლიტიკის პასუხებს ორივე კრიზისის დროს სისტემურ რისკებზე. შემუშავებულ იქნა რეკომენდაციები მომავალი პოლიტიკისა და ქმედებებისთვის სისტემური რისკის აღმოსაფხვრელად და ფინანსური სტაბილურობის ხელშეწყობისთვის.

კვლევა დაიწყო სისტემური რისკისა და ფინანსური სტაბილურობის განსაზღვრით. კვლევის ფარგლებში დადგინდა 2008 წლის გლობალური ფინანსური კრიზისის მიზეზები და შედეგები, გაანალიზდა მისი ღრმა გავლენა ფინანსურ სტაბილურობაზე მთელ მსოფლიოში. კვლევამ აჩვენა სამომავლო ფინანსური კრიზისების თავიდან ასაცილებლად განხორციელებული ღონისძიებები და შეაფასა ამ ღონისძიებების ეფექტურობა.

გარდა ამისა, კვლევამ შეისწავლა COVID-19 პანდემიის გავლენა გლობალურ ფინანსურ ბაზრებზე, მის მიერ წარმოქმნილი უნიკალური გამოწვევებისა და დაუცველობის გათვალისწინებით. შეფასდა მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების მიერ მიღებული ზომები ფინანსურ სტაბილურობაზე პანდემიის ზემოქმედების შესამცირებლად. შედარებითი ანალიზი ჩატარდა მთავრობებისა და ცენტრალური ბანკების პასუხებს შორის გლობალურ ფინანსურ კრიზისსა და COVID-19 პანდემიაზე.

კვლევის ფარგლებში შეფასდა ორივე კრიზისის დროს სისტემური რისკის შესამცირებლად მიღებული ზომების ეფექტურობა, პოლიტიკის შემქმნელთა პასუხებზე პოლიტიკური და ეკონომიკური ფაქტორების პოტენციური გავლენის აღიარებით. ამ მიზნით, მოხდა ადგილობრივი თუ უცხოური ლიტერატურის მოძიება

და დამუშავება, რათა შესაძლებელი ყოფილიყო როგორც ქართულ მაგალითებზე, ასევე მსოფლიოს ქვეყნებზე საუბარი.

ანალიზისა და დასკვნების საფუძველზე, ნაშრომი იძლევა რეკომენდაციებს სამომავლო პოლიტიკისა და ქმედებების შესახებ სისტემური რისკის აღმოსაფხვრელად და ფინანსური სტაბილურობის ხელშეწყობისთვის. ეს რეკომენდაციები ითვალისწინებს გლობალური ფინანსური კრიზისისა და COVID-19 პანდემიის შედეგად მიღებულ გაკვეთილებს, ასევე საქართველოს კონტექსტის უნიკალურ მახასიათებლებს.

ნაშრომი ხელს უწყობს სისტემური რისკის მართვის შესახებ არსებული ცოდნის ფორმირებას. ის სთავაზობს ღირებულ შეხედულებებს პოლიტიკის შემქმნელებს, ფინანსურ მარეგულირებლებს და დაინტერესებულ მხარეებს, რათა გააძლიერონ სისტემური რისკის გაგება და შეიმუშაონ უფრო ეფექტური პოლიტიკა და ზომები ფინანსური სტაბილურობის დასაცავად მომავალი კრიზისების ფონზე.

ძირითადი საძიებო სიტყვები: სისტემური რისკი, ფინანსური სტაბილურობა, გლობალური ფინანსური კრიზისი, COVID-19-ის პანდემია, ფინანსური რეგულირება.

Abstract

The master's thesis aims to analyze the impact of systemic risk on financial stability, focusing on two main events: the 2008 global financial crisis and the COVID-19 pandemic, with a special emphasis on the example of Georgia. The study covers the policy responses of policymakers and financial regulators to systemic risks during both crises. Recommendations for future policies and actions to address systemic risk and promote financial stability were developed.

The study began with the determination of systemic risk and financial stability. Within the framework of the study, the causes and consequences of the global financial crisis of 2008 were determined, and its profound impact on financial stability was analyzed worldwide. The study showed measures taken to prevent future financial problems and evaluated the effectiveness of these measures.

In addition, the study examined the impact of the COVID-19 pandemic on global financial markets, considering the unique challenges and vulnerabilities it poses. Measures taken by governments and central banks to mitigate the impact of the pandemic on financial stability were assessed. A comparative analysis was conducted between the responses of governments and central banks to the global financial crisis and the COVID-19 pandemic.

The study assessed the effectiveness of measures taken to mitigate systemic risk during both crises, recognizing the potential influence of political and economic factors on policymakers' responses. For this purpose, local and foreign literature was searched and processed, so that it was possible to talk about Georgian examples as well as countries of the world.

Based on the analysis and conclusions, the paper provides recommendations for future policies and actions to address systemic risk and promote financial stability. These

recommendations take into account the lessons learned from the global financial crisis and the COVID-19 pandemic, as well as the unique characteristics of the Georgian context.

The work contributes to the formation of existing knowledge about systemic risk management. It offers valuable insights to policymakers, financial regulators, and stakeholders to enhance their understanding of systemic risk and design more effective policies and measures to protect financial stability in the face of future crises.

Keywords: Systemic risk, financial stability, global financial crisis, COVID-19 pandemic, financial regulation.